

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кризовий менеджмент підприємств
креативних індустрій

Затверджую

В.о. завідувача кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Т.Б. Семенчук

Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

Викладач	ПАХОТА Наталія Вікторівна Кандидат економічних наук, доцент	
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	ПАХОТА Наталія Вікторівна	
E-mail	tatkanvo@ukr.net	
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій/ Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 608 телефон: +38093-247-23-49	
Консультації	Кожний понеділок з 11.00год до 11.30год за <u>ZOOM посиланням</u>	
Офіційна назва освітньої програми	Інноваційний менеджмент креативних індустрій	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Галузь знань, спеціальність	02 «Культура і мистецтво» 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова	
Курс/ Семестр викладання	2/3	
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS / 120 загальна кількість годин	
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 20 години/ 8 годин Практичні заняття – 24 годин/ 4 години	
Форма контролю	Залік	
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.	
Мова викладання	Українська	
Мета вивчення дисципліни	Формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань і практичних навичок з формування та реалізації заходів кризового управління.	
Загальні компетентності	ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	
Спеціальні (фахові)	СК01. Здатність визначати напрями досліджень для розвитку	

компетентності	соціокультурної діяльності. СК03. Здатність до планування, обґрунтування та обговорення результатів проведеного дослідження.
Програмні результати навчання	ПР06. Аналізувати та оцінювати ризики, приймати ефективні рішення з питань соціокультурної діяльності.

ЧИМ ВАЖЛИВИЙ КУРС:

Курс спрямований на формування у майбутніх спеціалістів знань, умінь та навичок щодо розпізнавання кризових явищ; прогнозування наслідків розвитку кризових явищ та їхнього впливу на результати діяльності підприємств креативних індустрій; визначення можливостей запобігання кризі і/або її пом'якшення та забезпечення функціонування підприємства в умовах криз.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1. «Кризовий менеджмент підприємств креативних індустрій»

Тема 1. Теоретичні основи кризового менеджменту підприємств креативних індустрій

Предмет, мета та завдання вивчення дисципліни «Кризовий менеджмент підприємств креативних індустрій». Зв'язок курсу з іншими дисциплінами. Основні проблеми кризової діяльності, які розглядатимуться у процесі вивчення курсу.

Поняття кризи та класифікація кризових явищ і ситуацій.

Зміст і завдання кризового менеджменту підприємств креативних індустрій.

Стратегічні цілі та завдання кризового управління на державному рівні.

Види криз та фази розвитку кризи на підприємствах креативних індустрій.

Концепція експрес-діагностики криз.

Тема 2. Антикризове управління збутом

Характеристика механізмів формування локальної «кризи збуту». Чинники та методи, що дають змогу її ідентифікувати. Симптоми, причини та механізми формування локальної кризи збуту підприємства під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів. Типологія кризових ситуацій, що призводять до кризи збуту. Ринкові процеси як джерело та внутрішні фактори кризи збуту. Аналіз складу, структури та реалізації продукції, що випускається, рівня конкурентоспроможності продукції. Методи оцінки обсягів реалізованої продукції, обсягів відвантаженої продукції, особливості оцінки об'ємних показників при відсутності виробничої діяльності, оцінка стабільності системи реалізації продукції, оцінка рівня конкурентоспроможності продукції та «портфелю» підприємства. Характеристика способів та підходів до ідентифікації кризи збуту.

Зміст та методи розробки тактичних заходів. Забезпечення функціонування відділів маркетингу та збуту в умовах кризи. Необхідність розробки та впровадження тактичних заходів для призупинення розвитку кризи збуту та ланцюга кризових явищ на підприємстві. Зміст «негайних заходів» щодо подолання кризи збуту. Особливості функціонування відділів маркетингу та збуту в умовах кризи. Виникнення стратегічної кризи збуту та роль маркетингу у її подоланні. Можливості та обмеження впливу підприємства на перетворення кризи збуту у системну кризу всього підприємства. Блок схеми механізмів розвитку “керованої” та “некерованої” кризи у системну, стратегічну кризу.

Тема 3. Антикризовий менеджмент фінансів на підприємствах креативних індустрій

Сутність та місце фінансової кризи в ланцюгу кризових явищ підприємства. Роль фінансів в діяльності підприємств креативних індустрій. Багатоваріантність визначення категорії

«фінансова криза» на підприємстві. Місце фінансової кризи підприємства у формуванні системної кризи, зв'язок з іншими локальними кризами.

Симптоми, причини та механізм формування фінансової кризи підприємств України. «Сигнали небезпеки» (симптоми), що свідчать про початок та розвиток фінансової кризи підприємства. Причини фінансової кризи українських підприємств. Механізм появи феномену неплатоспроможності; «вузькі місця» у фінансовій системі підприємства, загальні та типові причини неплатоспроможності різних підприємств.

Аналіз фінансового стану підприємства як інструмент запобігання та виводу підприємства з кризи. Види аналізу неплатоспроможності підприємства (зовнішній та внутрішній, «горизонтальний» та «вертикальний»). Нормативна система критеріїв для оцінки неплатоспроможності: методи розрахунків відповідних показників. Аналіз майна на підприємствах креативних індустрій. Комплексні підходи щодо оцінки фінансового стану підприємства: двохфакторна модель оцінки банкрутства; Z-розрахунок Альтмана; модель на основі рейтингової оцінки (Сайфулін, Кадиков); модель У. Бівера; модель Спрингейта; загальна універсальна дискримінантна функція. Механізм діагностики фінансового стану на підприємствах креативних індустрій. Процедура аналізу грошових потоків на підприємствах креативних індустрій.

Структура та зміст програми щодо фінансового оздоровлення підприємства. Політика ліквідації неплатоспроможності. Ідентифікація стратегічної фінансової кризи підприємства, оцінка можливостей її подолання. Розробка процедур фінансового оздоровлення підприємства: подолання неплатежів, забезпечення достатнього рівня грошей, економія поточних витрат, реструктуризація кредиторської заборгованості (в т.ч. по основному боргу, заборгованостей по пенях, фінансовим санкціям тощо). Сутність та механізм проведення фінансової реструктуризації. Характеристика та варіанти побудови антикризової фінансової стратегії, оцінка її ефективності. Програма фінансового оздоровлення на підприємствах креативних індустрій.

Антикризові компоненти у діяльності фінансово-економічних підрозділів фірми. Антикризові компоненти у фінансово-економічній підсистемі підприємства як інструмент забезпечення керованості подолання (запобігання) кризи.

Тема 4. Антикризовий менеджмент постачання

Сутність та місце кризи постачання у ланцюгу кризових явищ на підприємстві. Роль постачання в діяльності підприємства. Багатоваріантність визначення категорії “криза постачання” на підприємстві. Зв'язок кризи постачання з іншими локальними кризами на підприємстві.

Основні симптоми та причини формування локальної “кризи постачання” та її вплив на формування системної кризи підприємства. Симптоми, причини та механізм формування локальної кризи постачання підприємства під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів. Типологія кризових ситуацій, що призводять до кризи постачання.

Методи аналізу ресурсного потенціалу підприємства та основних постачальників. Можливості та обмеження діяльності у “зонах стратегічних ресурсів” підприємства. Моделі та методи аналізу системи постачання, окремих постачальників та “зон стратегічних ресурсів”: визначення потреб у МТР, аналіз договорів поставки, ефективність складування сировини, матеріалів та комплектуючих, а також інвентаризація їх запасів; аналіз зовнішньо- та внутрішньовиробничих витрат часу та грошей на постачання, ефективність маркетингу постачання, аналіз можливостей заміни МТР на більш конкурентостворюючі тощо.

Розробка ресурсних стратегій та відповідних планових документів. Методи ідентифікації типу кризи постачання, а також оцінка можливостей впливу на неї з метою її подолання. Характеристика стратегічної та локальної кризи постачання. “Загрози” для стратегій діяльності у

«зонах стратегічних ресурсів». Характеристика та варіанти побудови антикризової стратегії постачання. Перегляд переліку та змісту контрактів.

Основні заходи відділу постачання та інших підрозділів підприємства по подоланню “кризи постачання”. Антикризові компоненти у системі постачання. Дії відділу постачання на різних стадіях розвитку кризових явищ. Логістика постачання, як антикризовий компонент системи управління.

Тема 5. Управління виробничо-технологічною кризою на підприємствах

Сутність та місце виробничо-технологічної кризи у ланцюгу кризових явищ на підприємстві. Роль виробничої підсистеми в діяльності підприємства. Багатоваріантність визначення категорії “виробничо-технологічна криза” на підприємстві. Зв'язок виробничо-технологічної кризи з іншими локальними кризами при формуванні системної кризи.

Основні симптоми та причини формування локальної “виробничо-технологічної кризи” та її вплив на формування системної кризи підприємства. Симптоми, причини та механізм формування локальної виробничо-технологічної кризи. Типологія кризових ситуацій, що призводять до виробничо-технологічної кризи.

Методи аналізу виробничого потенціалу та технології, що використовується на підприємстві. Аналіз виробничого потенціалу підприємства: аналіз стану стабільності та пропорційності виробництва, оцінка спрямованості та гнучкості виробничого потенціалу, аналіз стану основних фондів, аналіз витрат на виробництво тощо. Зв'язок виробничого та науково-технічного потенціалів підприємства. Аналіз видів та рівня технологій, що використовуються на підприємстві (в т.ч. методи визначення тривалості та конфігурації їх ЖЦ).

Стратегії подолання виробничо-технологічної кризи. Виробничо-технологічна реструктуризація та диверсифікація (в різних формах). Визначення характеру виробничо-технологічної кризи: стратегічна чи локальна? Місце інноваційного процесу у подоланні кризи підприємства, робота з “технологічними ризиками”. Сутність та характеристика процесу виробничо-технологічної реструктуризації. Методи формування антикризових виробничо-технологічних стратегій та оформлення їх у вигляді відповідних планових документів.

Управління виробничою системою на різних стадіях розвитку кризи. Антикризові компоненти у виробничій підсистемі підприємства, як забезпечення керованості у подоланні (запобіганні) кризи.

Тема 6. Антикризовий менеджмент персоналу на підприємствах креативних індустрій.

Сутність та місце кризи управління персоналом на підприємствах креативних індустрій. Роль і місце персоналу у формуванні, ідентифікації та подоланні кризових явищ взагалі. Місце кризи персоналу у ланцюгу кризових явищ на підприємствах креативних індустрій.

Симптоми, причини та механізм формування кризи управління персоналом. Взаємозв'язок конфліктів та системної кризи підприємства; «людська складова» у перетворенні кризових ситуацій у локальні кризи відповідних підсистем, а останніх - у системну стратегічну кризу підприємства. Характеристика типових реакцій персоналу на розвиток кризових явищ («шок», «відкат-назад», «визнання кризи», «робота по подоланню кризи»).

Запобігання, ідентифікація та подолання кризи управління персоналом. Типологія криз. Оцінка кадрового потенціалу, його відповідності новим умовам господарювання: методи, технологія, основні показники. Основні типи кризи управління персоналом.

Формування спеціалістів по антикризовому управлінні та «організаційної поведінки» персоналу певного типу. Необхідність підготовки фахівців з кризового управління (санаторів, ліквідаторів, кризових управляючих), характеристики антикризових керівників, особливості підбору та навчання персоналу для підсистем кризового управління. Методи формування

організаційної поведінки персоналу з антикризовою складовою. Мотивація ефективної поведінки в умовах кризи. Стратегії накопичення людського капіталу, як антикризова стратегія.

Тема 7. Управління організаційною кризою на підприємствах креативних індустрій.

Симптоми, причини та механізм формування організаційної кризи на підприємствах креативних індустрій. Основні симптоми та причини організаційної кризи. Розбалансування організаційного, функціонального та виробничого потенціалів, підприємства, як причина системної кризи. Зміна форми власності та корпоратизація, як джерело кризи та створення можливості її подолання. Організаційні структури управління (ОСУ), як джерела кризових ситуацій та криз. Роль організаційної кризи у формуванні системної та стратегічної криз підприємства.

Аналіз особливостей та глибини організаційної кризи. Сутність та напрямки організаційного аудиту. Методи діагностики організаційного рівня та організаційного потенціалу на підприємствах креативних індустрій.

Сутність, основні принципи та технологія впровадження організаційно-управлінської реструктуризації. Організаційно-правові форми юридичних осіб та характерні особливості з позицій реструктуризації. Розподіл багаторівневої організаційної системи: створення юридично незалежних автономних організаційних формувань, дочірніх та залежних товариств, представництв та філій. Створення об'єднань юридичних осіб, як варіант реструктуризації. Функціональна модель управління, ОСУ та договірні відношення у реструктурованих компаніях; характеристика варіантів організаційних рішень при створенні антикризової підсистеми на підприємстві.

Підсистема кризового управління. Організаційне оформлення та функціонування підсистеми кризового управління (ПАУ). Антикризова підсистема підприємства, як організаційно-управлінське забезпечення запобігання криз та виводу підприємства з кризи. Стратегічний та оперативний контролінг. Стратегії організаційного розвитку підприємств та їх документальне оформлення.

Тема 8. Система кризового менеджменту на підприємствах креативних індустрій.

Основні підходи до подолання кризових явищ на підприємствах креативних індустрій. Типи антикризової реакції та кризового управління (реактивне, активне, планове). Характеристика основних етапів кризового управління: діяльність по запобігання кризи (вплив на збої та кризові ситуації), управління в умовах кризи (вплив на окремі локальні та системну кризу), діяльність по виводу підприємства з кризи (досягнення стабілізації та перехід до зростання).

Місце оперативних та стратегічних заходів щодо подолання кризи. Сутність та зміст наступальної та оборонної тактики, типових оперативних (фінансових та організаційних) заходів щодо впливу на розвиток кризових явищ на підприємстві. Часові характеристики та; черговість впровадження оперативних заходів. Форма представлення оперативних заходів, фінансове та організаційне забезпечення їх впровадження. Зміст, перелік та порядок здійснення основних заходів: щодо стабілізації діяльності кризовою підприємства, характеристики організаційно-економічного механізму забезпечення стабілізації роботи підприємства та переходу його до режиму “нормального функціонування”. Концепція та методи подолання стратегічної кризи підприємства. “Стратегічний набір” кризового підприємства, як результат акумуляції заходів по запобігання (подолання) локальних криз: механізм узгодження, визначення необхідних витрат часу та грошей, оцінка ризиків. Формування стратегічної антикризової програми та забезпечення її виконання. Плани санації та реструктуризації, як антикризові плани.

Сутність, причини та ознаки банкрутства підприємства. Поняття “банкрутство”, “фіктивне банкрутство”, “недобросовісне банкрутство”, “санація”, “ліквідація” як способи подолання кризи

(санація) або оформлення “катастрофи” підприємства у разі неможливості вивести підприємство з системної кризи.

Індивідуальні завдання

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Тематика практичних занять:

Практична робота № 1. Теоретичні основи кризового менеджменту підприємств креативних індустрій.

Практична робота № 2. Антикризове управління збутом.

Практична робота № 3-4. Антикризовий менеджмент фінансів на підприємствах креативних індустрій.

Практична робота № 5. Антикризовий менеджмент постачання.

Практична робота № 6. Управління виробничо-технологічною кризою на підприємствах.

Практична робота № 7-8. Антикризовий менеджмент персоналу на підприємствах креативних індустрій.

Практична робота № 9-10. Управління організаційною кризою на підприємствах креативних індустрій.

Практична робота № 11-12. Система кризового менеджменту на підприємствах креативних індустрій.

Приклади практичних завдань:

Завдання 1:

Провести аналіз продукції (послуги) підприємства, споживачів та ринків збуту. Для цього проведіть аналіз антикризової діяльності. Дайте відповіді на питання:

1. *Що (яку продукцію / послугу) й коли продавати (купувати)? У якій кількості?*

2. *На якому етапі життєвого циклу дана продукція знаходиться?*

3. *Які види й форми збуту доцільно обрати?*

4. *Які ресурси є на підприємстві для забезпечення виходу з кризи? Визначити та вказати: показники прибутку, показники рентабельності, основні показники по основним та оборотним засобам.*

Приклад тестового завдання:

1. *До якої моделі виходу з кризової ситуації відноситься швидке реагування і спроможність швидко скоротити втрати.*

- а) реактивне управління;
- б) активне управління;
- в) планове управління;
- г) антикризове управління.

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності доречно заохочувати їх до виконання додаткових видів робіт в певних проектах, і враховувати цю діяльність при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Кризовий менеджмент підприємств креативних індустрій» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Орієнтована тематика:

1. Концепція «управління життєвим циклом підприємства»: переваги та недоліки підходу.
2. Зв'язок виробничого та життєвого циклу підприємства у ринковій економіці.
3. Методи прогнозування «життєвого циклу» підприємства.
4. Сутність «теорії циклічного розвитку» та її взаємозв'язок з «теорією життєвого циклу».
5. Характеристика та аналіз рушійних сил відтворювального циклу підприємств креативних індустрій
6. Критична оцінка та співставлення статичної (будь-якої) та циклічної (будь-якої) моделі середовища організації.
7. Механізм розвитку системної кризи підприємства (на прикладі конкретного підприємства).
8. Методи визначення «кризових точок» підприємства креативних індустрій.
9. Порівняльна характеристика розвитку системної кризи підприємства різних форм власності.
10. Порівняльна характеристика розвитку кризових явищ на підприємствах різної галузевої приналежності.

Індивідуальні види робіт не обмежуються і приймаються пропозиції щодо вдосконалення курсу (як лекційної, так і практичної складової).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бал (до 20 балів).

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії. Максимальна сума становить 6,6 балів за кожне заняття (до 80 балів).

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в

			повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		С	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	Д	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
0-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Посилання на Google Classroom: Кризовий менеджмент підприємств креативних індустрій

Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Божидарнік Т.В. Креативний менеджмент: навчальний посібник / Т.В. Божидарнік, Н.М. Василик. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 498 с.
2. Пашенко О.П. Креативний менеджмент як фактор успішності сучасного бізнесу / Пашенко О.П. // Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 17. 2017. С. 406- 410.
3. Скібіцький О.М. Антикризовий менеджмент: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2009. 568 с.

4. Шершньова З.Є., Оборська С.В. Антикризове управління підприємством: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2004. 196 с.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій
Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій

Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ

Порушення Кодексу академічної доброчесності ДУІТ є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ. У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності ДУІТ.

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ».